

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№29-30
(3491-3492)

13 вересня
2024 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

3 днем народження, КПІ!

Шановні політехніки! Наша альма-матер, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», відзначає свою 126-ту річницю!

Заснований 1898 року, КПІ був сучасником кількох держав і політичних режимів, але завжди був відданим своїй місії – підготовці висококваліфікованих фахівців та проведенню перспективних досліджень.

Серед вихованців КПІ – всесвітньо відомі інженери: Борис Патон, Ігор Сікорський, Сергій Корольов, Архип Ляльєв, Лев Ляльєв та багато інших.

Сучасний КПІ є одним із найбільших технічних університетів Європи, який продовжує славетні традиції своїх засновників і попередників. Історія КПІ – це історія великих досягнень, відкриттів та розробок і водночас – величких людей, які змінюють світ.

Київська політехніка – це професіонали та патріоти, які здатні творити майбутнє високотехнологічної України!

3 днем народження, КПІ!

Ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського
Анатолій Мельниченко

На сесії професорсько-викладацького складу

Щорічна сесія професорсько-викладацького складу університету відбулася 29 серпня. Цього року з міркувань безпеки її проводили в змішаному форматі: декани факультетів і директори інститутів, завідувачі кафедр, очільники інших підрозділів, частина викладачів і дослідників заповнили зал

Проведення сесії припало на День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Серед них немало й працівників, випускників і студентів КПІ, тож розпочалася сесія з хвилини мовчання. Учасники засідання також вшанували пам'ять своїх колег, які пішли з життя впродовж минулого року.

З ґрунтовною доповіддю виступив на сесії ректор університету Анатолій Мельниченко (її текст публікуємо нижче).

А після нього з вітальним словом перед політехніками виступив Олександр Корнієнко. "Сьогодні неможливо виграти війну, тим більше з таким сильним і підступним ворогом, як російська федерація, без науки, без високотехнологічних галузей економіки і, звичайно, без того, що нині часто називають терміном military-tech, а раніше – традиційним терміном ВПК. За останні два роки в нас

уже багато чули про роботи в цьому напрямі, і ви, напевно, чули ці обнадійливі новини, – сказав він. – Звичайно все це було б неможливим без вашого внеску, без важливої діяльності нашої спільноти київських політехніків...". Він говорив і про інші важливі для нашої країни напрями, зокрема про те, що українська економіка після Перемоги має відновлюватися в новому форматі, щоб вона стала кращою та сучаснішою, ніж була до війни, щоб Україна з аграрно-сировинної країни перетворилася на високотехнологічну державу, яка постачатиме на світові ринки високоякісну продукцію різних напрямів, у тому числі й продукцію енергетичної безпеки. Тобто таку продукцію, випуск якої неможливий без участі науки та вищої освіти, а отже – і без КПІ. Без цього неможливий і вступ України до Євросоюзу. Тож від рівня освіти та освіченості наших громадян залежить і повсютний розвиток нашої держави, і це накла-

дає на університет і загалом на всю систему української освіти особливу відповідальність. А ще він пообіцяв разом з іншими депутатами-вихованцями КПІ (а таких, за його словами, у Верховній Раді приблизно 10 осіб) за можливістю допомагати КПІ, хоча й відверто попередив, що нині фінансова ситуація в країні є дуже складною і навіряд чи буде поліпшуватися, але, водночас, при цьому, поліпшується ситуація з позабюджетним фінансуванням за рахунок різних джерел, у тому числі й міжнародних. Завершив свій виступ він врученням почесних грамот і відзнак Верховної Ради України низці викладачів-науковців університету.

Насамкінець дипломи університету трьох ступенів отримали автори підручників, посібників і монографій, відзначених на конкурсі на кращі видання КПІ ім. Ігоря Сікорського, які побачили світ минулого навчального року.

Інф. "КПІ"

Доповідь ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського Анатолія Мельниченка на сесії професорсько-викладацького складу

Шановні учасники та гості сесії професорсько-викладацького складу університету, дозвольте привітати вас з 33-ю річницею незалежності України та 126-ю річницею від дня заснування КПІ.

Протягом усього періоду незалежності нашої держави колектив університету демонстрував патріотизм і незламність, державницьку позицію та професіоналізм. І сьогодні університет спрямовує свої зусилля для досягнення нашої спільної перемоги. Колектив Київської політехніки не стоїть осторонь боротьби за свободу та незалежність у кровопролитній війні, що триває вже 11-й рік. Наша довічна вдячність і шана політехнікам, які боролися і борються за свободу та незалежність. Ми також вдячні Силам оборони України за можливість вчитися та навчати, проводити наукові дослідження.

Минулий рік став важливим та визначальним для університету. З одного боку, колектив відзначив 125 років від дня заснування КПІ, підбивши підсумки свого поступу та визначивши перспективи на подальші роки. З іншого – життя університету протягом кількох останніх місяців було пов'язане з організацією та проведенням виборів ректора. Важливо, що процедури організації виборів та голосування мали прозорий та демократичний характер. Представлені кандидатами програми відображали різні візії майбутнього розвитку університету, які в чомусь перетиналися та іноді доповнювали одна одну. Вкотре хочу подякувати колективу за висловлену довіру і підтримку. У свою чергу, буду робити все залежне від мене, щоб її виправдати. За результатами виборів оновлено керівну команду університету, призначено нових проректорів, які

беруть на себе відповідальність за результати роботи за своїми напрямками. Відповідно до чинного законодавства, у контракті ректора наводяться цільові показники діяльності закладу вищої освіти, досягнення яких він повинен забезпечити у визначені строки. Водночас, серед вимог до керівника є і запровадження системи ключових показників ефективності у контрактах проректорів, деканів факультетів, директорів навчально-наукових інститутів, завідувачів кафедр.

Останні роки були непростими, починаючи з роботи в умовах коронавірусної пандемії та закінчуючи функціонуванням університету в умовах війни. Завдяки злагодженим діям усієї спільноти київських політехніків, розумінню ситуації і, подекуди, самопожертви було збережено безперервність освітнього

Доповідь ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського Анатолія Мельниченка на сесії професорсько-викладацького складу

стор. 1

процесу і стабільну діяльність університету. Проте виклики і загрози, які стоять перед нами сьогодні, вимагають ще більшої концентрації зусиль і нових управлінських рішень. Нам треба встояти і рухатися вперед у нестабільному, невизначеному, складному та неоднозначному світі з дедалі більш конкурентним глобальним ландшафтом. Серед викликів слід виділити:

- зміну характеру воєнного протистояння, яке за 2 останні роки трансформується у широке використання технологій безпілотних, роботизованих, гіперзвукових систем, проведення кібероперацій;
- все більшу залежність економіки України від зовнішньої фінансової допомоги у зв'язку з руйнуванням значної частини економічного потенціалу;
- загрози зменшення бюджетного фінансування університетів;
- міграційні процеси, відтік молоді за кордон та інші.

Саме тому варто сконцентрувати увагу на завданнях, вирішення яких сприятиме забезпеченню сталого розвитку університету та зміцненню його лідерських позицій. Окремі з них озвучувались і в період виборчої кампанії. Йдеться про:

- забезпечення сталості, безперервності, інклюзивності та належної якості освітнього процесу;
- активне залучення і використання технологій штучного інтелекту не лише в освітньому процесі, але й у процесах прийняття управлінських рішень;
- розширення партнерства, зокрема міжнародного, через якісне покращення бази стейкхолдерів, зміни умов співробітництва;
- трансформацію усталених підходів до здійснення освітнього процесу, що передбачає використання інноваційних технологій у навчанні та викладанні;
- продовження вектора сприяння розвитку оборонно-промислового комплексу України;
- диверсифікацію джерел фінансування через розширення переліку надання послуг, трансфер інновацій та активізацію донорської допомоги;
- відновлення престижності та статусності інженерного фаху в країні;
- активне формування культури академічної доброчесності;
- подальшу цифровізацію освітніх та управлінських взаємодій.

Вирішення цих завдань потребує мобілізації зусиль колективу усього університету та готовності управлінської команди брати на себе ініціативу й відповідальність.

Шановні колеги! Результати діяльності університету протягом попередніх періодів частково можна оцінювати на основі підсумків вступної кампанії.

Прийом студентів 2024 року вже втретє проходив в умовах правового режиму воєнного стану. Порівняно з попереднім роком загальна кількість вступників дещо зменшилася. Так, кількість заяв, поданих вступниками на бакалаврат по країні, в середньому скоротилася на 9,2%. Зменшення кількості заяв здебільшого торкнулось саме технічних закладів вищої освіти,

та менше – класичних університетів. Зрештою, це призвело до зменшення кількості рекомендованих вступників на бюджет. Першочергово це відбулося за рахунок спеціальностей соціогуманітарного блоку – права, економіки, менеджменту, маркетингу, філології, публічного управління. За окремими технічними спеціальностями також суттєво скоротився набір на бакалаврат, зокрема за спеціальністю "Електронні комунікації та радіотехніка" на ІТС та "Хімічні технології та інженерія" на ХТФ. Серед факторів, які вплинули на це, можна виокремити: скорочення кількості державного замовлення по країні у середньому на 20-30%, а на деяких спеціальностях – у 2 або навіть в 4 рази; зменшення кількості заяв від вступників та недостатня профорієнтаційна робота.

Незважаючи на це, можна констатувати, що КПІ залишився лідером серед усіх закладів вищої освіти за кількістю рекомендованих вступників на бюджет першого (бакалаврського) рівня – 3333. Варто відзначити, що університет долучився до пілотного проекту отримання державних грантів для компенсації студентам частини витрат при навчанні за контрактом.

Аналізуючи загальні тенденції по країні, викликає занепокоєння вже кількарічне падіння кількості тих, хто складає НМТ з дисциплін, що є принципово важливими для інженерних спеціальностей. Так, з-поміж 231 тис. цьогорічних випускників, на складання фізики зареєструвалися тільки 7 877, хімії – 3 399 вступників. Ситуація є майже критичною, а отже наше завдання полягає в тому, щоб змінити суспільне знецінення технічних спеціальностей. Повоєнна відбудова вимагатиме фахівців з різних галузей, зокрема енергетики, прикладної механіки, матеріалознавства, авіаційної інженерії, хімічної інженерії, біотехнологій та багатьох інших. Зрозуміло, що такі наукомісткі спеціальності не можуть обійтися без знання тієї самої фізики.

Вступна кампанія до магістратури в 2024 році також зазнала змін, які суттєво торкнулися нашого університету. Загалом, кількість заяв до магістратури збільшилася в 2024 році в усіх закладах. У той же час, значне збільшення кількості поданих заяв не вплинуло на кількість рекомендованих вступників на місця державного замовлення. У підсумку, в 2024 році було рекомендовано 1755 вступників з 1877 можливих місць державного замовлення (93,5%)

Для нас як університету дослідницького типу важливо поповнювати корпус науковців молодими дослідниками. У цьому році набір до аспірантури був пов'язаний з певними перипетіями: спочатку було встановлено граничний бал допуску ЄВІ з іноземної мови, потім це було скасовано і встановлено граничний бал тесту загальних навчальних компетентностей, водночас було призупинено набір на денну форму за контрактом, а пізніше – подвоєно кількість бюджетних місць у порівнянні з минулим роком. Загальна конкурсна ситуація в аспірантуру на денну форму по університету складає близько 2,5 заяв на 1 місце. Вступні випробування до аспірантури пройдуть на початку вересня.

Як показала цьогорічна вступна кампанія, а в майбутньому це буде ще помітніше, особливу увагу слід приділити профорієнтаційній роботі зі шкільною молоддю. Протягом усього минулого навчального року активно проводилися профорієнтаційні заходи: Дні відкритих дверей КПАбіт-Fest, День вступника, Інженерні школи KPISchool, а також понад 60 факультетських заходів. Інтенсивно використовувалися інформаційні інструменти – Телеграм-канали, сайти та соціальні мережі. Але вже тепер розуміємо, що в майбутньому є необхідним посилення уваги на зовнішню рекламну складову, особисте спілкування зі школярами та залучення до цього студентської молоді. Ймовірно є необхідність створення іміджового освітнього центру, який буде забезпечувати професійне рекламне і маркетингове супроводження вступних кампаній у медіа, соцмережах, а на факультети покладатиметься тільки проведення безпосередніх профорієнтаційних заходів.

Шановні колеги! Нинішнього року, як і торік, освітній процес в КПІ буде здійснюватися у змішаному режимі. Пропозиції підрозділів щодо осіннього семестру були опрацьовані та заплановані в розкладах. У весняному семестрі 2024-2025 навчального року кількість освітніх компонент, за якими здійснюватиметься підготовка в очному режимі, має зрости. Це важливо з огляду на те, що за роки пандемії ковіду і повномасштабної війни актуалізувалися загрози зниження якості освіти. Нині для втримання якості на належному рівні необхідні додаткові зусилля з боку викладачів і вмотивованість з боку студентів.

Як ми пересвідчилися після останньої атаки на наші енергооб'єкти, не можна виключати ймовірності тривалих блекаутів, і тоді нам доведеться виявляти певну гнучкість в організації та здійсненні освітнього процесу. Вкрай важливо, щоб наша телекомунікаційна мережа навіть у разі блекауту забезпечувала належну дистанційну взаємодію, а це – функціонування безперебійних джерел живлення, генераторів та використання хмарних сервісів. Ми вже напрацьовуємо рішення, як мінімізувати будь-які ризики.

Таким чином, ми маємо враховувати різноманітні сценарії організації освітнього процесу з огляду на зовнішні чинники. Зрозуміло, що пріоритетним для нас сценарієм розвитку подій є поступовий перехід до повноцінного очного навчання. Однак підступні терористичні стратегії ворога можуть внести свої корективи і, з огляду на це, не втрачає своєї актуальності платформа дистанційного навчання "Сікорський". Сьогодні ми бачимо вже не лише кількісний, але й якісний її розвиток. Суттєво зросла кількість сертифікованих дистанційних курсів з контентом належної якості. Тому ми плануємо нарощувати потенціал у цьому секторі, мотивувати викладачів до створення професійного відеоконтенту та інших навчальних матеріалів. Зважаючи на успіхи, що ми вже маємо в розвитку власної системи управління навчанням в дистанційному режимі, ми розуміємо і необхідність програмно-технічного вдосконалення платформи "Сікорський", що полягає в покращенні інтерфейсу та користувацької

зручності, інтеграції платформи з інформаційною системою "Електронний кампус".

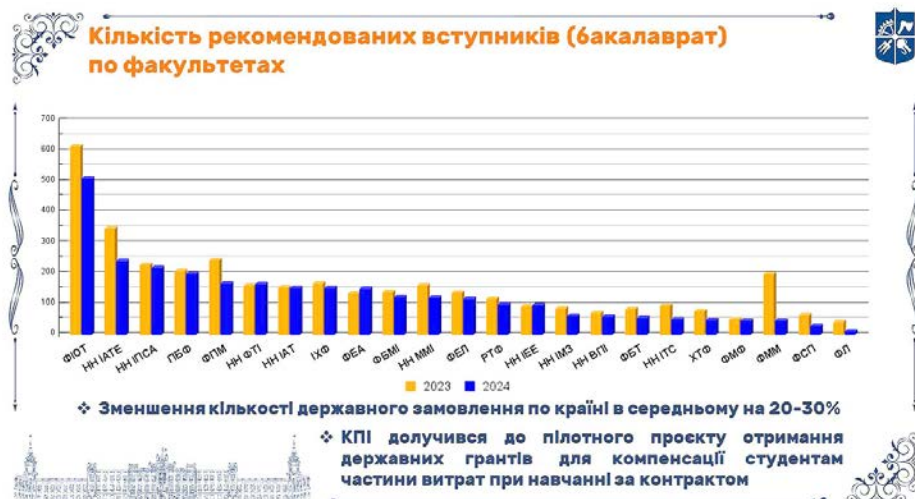
Відповідність нашої освіти запитам ринку праці передбачає більш широке застосування інноваційних підходів в організації освітнього процесу. Йдеться, зокрема, про створення нових міждисциплінарних програм, що дозволять забезпечувати підготовку фахівців, які можуть ефективніше взаємодіяти в мінливому середовищі, швидше адаптуватися, навіть змінювати характер своєї діяльності. Більшість сучасних технологій разом з інженерними системами є інтегративними та вимагають співпраці в широкому діапазоні галузей. Окремо слід акцентувати, що практика міждисциплінарності була нами використана при підготовці кадрів для оборонно-промислової галузі. Нині в КПІ вже є досвід створення справжніх міждисциплінарних програм. Йдеться, зокрема, про "Робототехніку" та "Європейські студії".

У контексті сприяння зміцненню обороноздатності країни важливо продовжувати практику підготовки фахівців для сфери оборони та безпеки. Саме тому цього року ми відкрили нову освітню програму на радіотехнічному факультеті – "Технології радіоелектронної боротьби", а також програму з гуманітарного розмунування в ННІЕЕ. Водночас, в університеті започаткована ціла низка сертифікатних програм, спрямованих на оборонно-промисловий комплекс. У подальшому планується започаткування освітньо-наукового напрямку "Енергетична безпека та технології "зеленого переходу", що зафіксує місце КПІ як найпотужнішого технічного університету України в системі підготовки кадрів задля забезпечення енергетичної безпеки держави, де в пріоритеті будуть відновлювані джерела енергії, технології декарбонізації та інші суміжні напрями.

Необхідність забезпечення практикоорієнтованості освіти передбачає урізноманітнення форм взаємодії з роботодавцями. Однією з таких форм є розвиток програм дуальної освіти. КПІ ім. Ігоря Сікорського має суттєвий досвід в цьому напрямі, зокрема на сьогодні університет має 66 підписаних договорів про запровадження дуальної освіти, а 16 факультетів та навчально-наукових інститутів мають освітні програми, що можуть бути реалізовані за такою формою. На сьогодні в сфері дуальної освіти ми співпрацюємо з такими компаніями як: ДТЕК, "Київтеплоенерго", "Енергоатом", "Прогрестех-Україна", ДП "Антонов"; АТ "Українська оборонна промисловість", "Київгума", "Аякс Системс", "Huawei Україна", ТОВ "Самсунг" та іншими. Дуальна освіта представлена як в технічному секторі підготовки фахівців, так і в соціогуманітарному. Проте ми маємо розуміти, що практика реалізації дуальної форми повинна стати доброю традицією, а не новацією, особливо в царині технічного знання. Наша мета на сьогодні – це суттєве розширення бази стейкхолдерів та відповідно освітніх програм, за якими буде організована дуальна форма здобуття вищої освіти.

Одним із нагальних питань є упорядкування системи сприяння працевлаштуванню, відстеження кар'єрних

стор. 3

стор. 2

тракторній випускників, моніторинг задоволеності роботодавцями якості підготовки випускників. Нагадаю, що результати моніторингу працевлаштування випускників, який проводить МОН України, входять до показників, за якими розраховуються обсяги формульного фінансування університетів. Результати попереднього моніторингу, які були застосовані при розрахунку фінансування на цей рік, залишають бажати кращого. Саме тому ми мусимо ретельніше працювати з роботодавцями, зокрема використовуючи можливості інформаційної системи "Платформа працевлаштування".

В університеті мають продовжуватися процеси акредитації освітніх програм. Тільки за попередній 2023-2024 навчальний рік було акредитовано 54 освітні програми, зокрема 4 бакалаврських, 49 магістерських та 1 доктора філософії. Має поширюватися практика акредитації міжнародними агентствами: вже цієї осені міжнародну акредитацію проходять три освітні програми бакалаврів. Поряд з цим буде здійснюватися постійний моніторинг якості та актуальності освітніх програм, їх постакредитаційний моніторинг, який передбачає врахування рекомендацій експертів, поширення кращих практик при щорічному оновленні освітніх програм.

Шановні колеги! Реалізація найамбітіозніших планів неможлива без відповідного колективу однодумців, яким має стати увесь науково-педагогічний та адміністративний склад нашого університету. Разом з тим, колектив має відчувати дотримання принципів справедливості, правової захищеності та належності до університетської спільноти.

Важливим є формування в університеті ефективної системи управління персоналом, яка передбачає планування, мотивацію, розвиток людських ресурсів. Звичайно, в університеті існують традиції конкурсного відбору НПП, створено системи звітності та рейтингування, підвищення кваліфікації тощо. Водночас, неодноразово лунали зауваження від викладачів щодо громіздкості процесів звітування. Одним із нинішніх завдань є спрощення системи рейтингування НПП до ключових показників, зокрема пов'язаних з національними та міжнародними рейтингами. Результати рейтингування повинні стати елементом системи мотивування викладацького складу. Маємо зменшити кількість різноманітних звітів, які дублюють один одного. Саме тому протягом наступного року ми мусимо забезпечити трансформацію системи звітування НПП, щоб уникнути багаторазового заповнення однієї тієї ж інформації.

Як відомо, Верховна Рада України ухвалила законопроект №9600, згідно з яким викладачі закладів вищої освіти можуть обіймати як педагогічні, так і науково-педагогічні посади. Фактично викладач, який займає посаду педагогічну, має більше аудиторне навантаження, але не звітує за наукову роботу. У свою чергу, науково-педагогічні працівники повинні присвячувати науковій роботі не менше ніж 30% свого робочого часу. У зв'язку з цим виникає завдання щодо формування в університеті власної системи нормування та обліку часу, що виділяється на наукову роботу.

Шановні колеги! Науково-інноваційна діяльність повинна займати особливе місце в університеті, оскільки передова наука та технології мають трансформаційну силу, яка формує курс суспільства. Водночас, нині ще є недостатньо актуалізованим потенціал наукових шкіл університету.

Фінансування досліджень протягом минулого року здійснювалося на багатоканальній основі за рахунок державного замовлення, проєктів НФДУ, госпдоговірної тематики, білатеральних і міжнародних проєктів. Загальний обсяг фінансування наукових досліджень університету за 2023 рік склав 102 млн грн, серед яких 69 млн грн коштом спеціального фонду. За підсумками першого півріччя цього року обсяг надходжень за спеціальним фондом вже становить 64 млн грн. Значну частку цього фінансування (70%) складають залучені за госпдоговорами кошти українських підприємств та установ різної форми власності, у тому числі – понад 3 млн грн отримано через налагоджену в університеті системну роботу з майданчиком онлайн-закупівель Прозоро (Prozopo). До інших 30% надходжень до спеціального фонду належить фінансування перехідних науково-технічних розробок за державним замовленням, проєктів Національного фонду досліджень України та міжнародних проєктів.

У 2024 році 12 проєктів науковців університету виграли фінансування на конкурсах НФДУ, серед них 10 проєктів на конкурсі "Наука для зміцнення обороноздатності України" та 2 проєкти на конкурсі "Передова наука в Україні". Загальний обсяг фінансування на 2024 рік становить 16,2 млн грн. Нещодавно 2 проєкти науковців ХТФ отримали фінансування за результатами конкурсу реімбурсації на загальну суму фінансування у 2024 році 4,5 млн грн.

Одним із унікальних і перспективних напрямків наукової роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського є комплексна космічна програма, до виконання якої залучено науковців різних структурних підрозділів університету. В червні цього року перший наносупутник України "PolyITAN-1" встановив черговий

національний рекорд – виповнилося 10 років, як створений у КПІ університетський малий космічний апарат перебуває на орбіті Землі та успішно виконує свою місію. Буде продовжено організовані академіком М.З.Згуровським роботи зі створення четвертого супутника "PolyITAN-12U", і нині вже завершується проходження наземних випробувань перед його виведенням у космос.

Продовжувався розвиток інноваційної екосистеми "Sikorsky Challenge", яка вже набула статусу Всеукраїнської. З 29 жовтня по 1 листопада 2024 року в університеті відбудеться наступний XIII міжнародний Фестиваль Sikorsky Challenge. Це буде вже третій Фестиваль, що проводитиметься під час війни.

У першому півріччі 2024 року проведено низку інших конкурсів стартапів, зокрема "Екологія і мир", "Штучний інтелект: глобальний діалог", спільно з КМДА – конкурс стартапів і акселераційна програма "Стике місто", на яких від університету було представлено понад 120 проєктів.

У 2024 році Цифровий інноваційний хаб КПІ ім. Ігоря Сікорського увійшов до складу консорціуму з 14 партнерів та отримав статус європейського цифрового хабу. Діяльність хабу направлена на надання послуг з цифровізації та інноваційної підтримки підприємствам малого і середнього бізнесу.

Шановні колеги! Одним із ключових завдань є суттєве підвищення культури захисту інтелектуальної власності, що має стати звичаєм елементом діяльності наших науковців. Для поліпшення здійснення патентно-ліцензійної діяльності університету оновлено відповідну нормативну базу.

Надзвичайно важливою є подальша активізація публікаційної діяльності, у першу чергу у виданнях 1-го та 2-го кварталів. До кінця 2024 року на 5% прогнозується збільшення кількості публікацій університету у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science (порівняно з показниками минулого року). Станом на початок серпня 2024 року у Scopus проіндексовано 13 289, у Web of Science – 9 813 документів, автори яких вказали своїм місцем роботи/навчання КПІ ім. Ігоря Сікорського.

З метою заохочення дослідників до оприлюднення наукових результатів у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, продовжуватиметься преміювання науковців, в основу якого покладено кварталний підхід.

Спостерігаються позитивні тенденції в розвитку наукових періодичних видань, видавцем яких є КПІ ім. Ігоря Сікорського. Чотири журнали належать до 3-го кварталу, ще один – до Q4. Водночас, є багато інших

видань, яким треба пришвидшити виконання вимог до індексування в наукометричних базах.

Активно працювала Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка, пріоритетом у роботі якої стало створення безпечного простору для безперервного навчання, викладання, досліджень і розвитку. Разом із партнерами одне з книгосховищ бібліотеки перетворено на сучасний освітній безпечний простір – "розумне укриття" CLUST Space.

Сучасним трендом у світовій науці є забезпечення широкого доступу громадськості до результатів наукових досліджень. Наш університету у 2022 році став першим в Україні, де було прийнято політику відкритої науки.

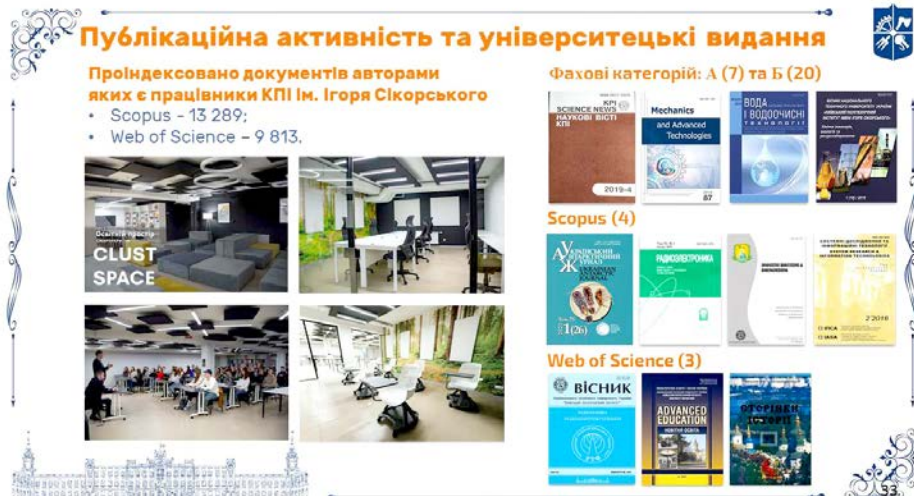
У складних умовах, в яких опинилася молодь під час війни, неабияке значення має виховна робота. Поглиблення процесів емоційного вигорання, професійної дезорієнтації, домінування цифрового спілкування над реальним становлять загрози для нормальної соціалізації студентства. Саме тому має здійснюватися активна консультативна робота зі студентами щодо організаційних питань освітнього процесу, налагодження постійного зв'язку для надання оперативної допомоги при виникненні проблем, обумовлених бойовими діями, втратами в сім'ях, важким психологічним станом.

Успішність студентів наближається до довоєнних показників, що свідчить про підтримання достатнього рівня вимог, попри досить складні умови, в яких відбувається освітній процес. Досвід останніх років свідчить: студенти активно користуються правом на повторне вивчення дисциплін, що дозволяє належним чином опанувати матеріал, досягати необхідних програмних результатів навчання та зберігати контингент студентів.

У 2024 році суттєво змінилась нормативна база держави в частині відрахування, поновлення, переведення студентів, надання їм академічних відпусток, що вимагає внесення змін до нормативної бази університету.

У скрутних економічних умовах стипендіальне забезпечення студентів має неабияке значення. Воно передбачає постійне удосконалення системи нарахування додаткових балів, оновлення нормативної бази відповідно до чинного законодавства тощо. Продовжується робота з рекомендації наших студентів на іменні стипендії. За результатами літнього семестрового контролю КПІ номінував на іменні академічні стипендії нових переможців, з яких:

- сім студентів стали стипендіатами академічної стипендії Президента України,
- два студенти отримали академічну стипендію імені Ігоря Курчатова,

Важливі міжнародні заходи

Проведено переговори з послами 9 країн:

Японії, Індонезії, Пакистану, Румунії, Бельгії, Азербайджану, Киргизії, Єгипту і Судану

У 2024 році укладено угоди з 12 іноземними університетами.

Значно активізувалася взаємодія з Університетом Шеффілда (Велика Британія), Познанською, Варшавською, Сілезькою політехніками, Лодзьким та Кошалінським університетами (Польща), Вільнюською політехнікою (Литва), університетом Канадзави (Японія) та ін.

стор. 3

— п'ять студентів стали стипендіатами академічної стипендії Верховної Ради України на 2024/25 н.р.

— одному студенту призначено стипендію Героїв Небесної Сотні.

Особливо важливою є участь студентських організацій у житті нашого університету та в управлінні ним. Навесні, вперше за останні кілька років, було обрано Голову студентської ради та сформовано команду ініціативних і вмотивованих студентських лідерів.

Шановні колеги! Одним із важливих напрямів нашої роботи є інтернаціоналізація діяльності університету. Маємо нарощувати зусилля у сфері міжнародної діяльності через створення середовища, яке буде сприяти обміну знаннями та міжкультурному збагаченню університетської спільноти. Ці зусилля реалізуються шляхом проведення важливих міжнародних заходів, розширення міжнародних партнерств, активізації мобільності студентів і викладачів, реалізації міжнародних наукових проєктів, проєктів міжнародної технічної допомоги, стабілізації ситуації з набором на навчання в КПІ іноземних студентів, а також залучення благодійної та гуманітарної допомоги з міжнародних джерел.

Проведено зустрічі з послами 9 країн: Японії, Бельгії, Киргизії, Індонезії, Пакистану, Румунії, Азербайджану, Єгипту, Судану. У 2024 році укладено угоди з 12 іноземними університетами. Значно активізувалася взаємодія з університетом Шеффілда (Велика Британія), Познанською, Варшавською та Сілезькою політехніками, Лодзьким та Кошалінським університетами (Польща), Вільнюською політехнікою (Литва), університетом Канадзави з Японії та ін.

Не менш значущим напрямом є продовження співпраці з міжнародними асоціаціями та альянсами. Нині КПІ є повноправним членом альянсу ATHENA, партнером в ENHANCE, EUTOPIA, EPICUR, подано заявки на асоційоване членство в ECIU та EPUC. Продовжується співпраця із 5-ма асоціаціями – CESAER, UNICA, EUA, BSUN, ECHA.

Особливо перспективним є членство в асоціації CESAER, яка об'єднує 58 університетів із 28 країн Європи. Загалом робота з альянсами та асоціаціями європейських університетів дозволяє розширити можливості КПІ та отримати доступ до передових практик ЄС в галузі вищої освіти, пройти стажування персоналу університету з інноваційних методів викладання та навчання, з організації мікрокредитного навчання, обміну досвідом і формування спільних проєктних заявок для подання на міжнародні конкурси.

Одним із ключових показників ефективності діяльності ЗВО є обсяги академічної мобільності викладачів і здобувачів освіти. Кількість учасників мобільності серед науково-педагогічних працівників у 2024 р. склала 340 осіб. Основним фокусом на пошуку програм мобільності мають стати програми з тривалістю понад 1 місяць, а також додаткова увага до реалізації вхідної мобільності з урахуванням безпекових умов.

Участь наших науковців у міжнародних проєктах має як науково-технічний, так і фінансовий ефекти. Станом на серпень цього року науковці КПІ беруть участь у 145 великих міжнародних проєктах, серед яких 9 проєктів "Горизонт 2020", 11 проєктів "Горизонт Європа" і споріднені, 10 проєктів НАТО, 10 проєктів "Еразмус+" КА2 та інш. За 2024 рік додалося 25 нових проєктів.

Аналіз результатів міжнародної проєктної діяльності університету свідчить, що КПІ збільшив кількість міжнародних проєктів за найбільш вагомими програмами, такими як "Горизонт Європа", "Еразмус+" і НАТО, але суттєвого підвищення кількості виграних проєктів за останні роки ще не досягнуто.

Зменшення кількості вступників через виїзд української молоді за кордон змушує нас шукати можливості збільшення кількості студентів-іноземних громадян. Станом на сьогодні в КПІ навчається 232 іноземних громадянина-здобувача освіти з 18 країн. Для покращення ситуації рекрутингу іноземних студентів було впроваджено такі інструменти, як система онлайн-платежів, CRM-система, система DreamApply з обробки заявок і документів потенційних вступників; новий сайт ЦМО.

Позиціонування будь-якого університету в світових рейтингах має не тільки іміджеве значення, для українських вишів це ще й умова отримання хороших результатів при формульному фінансуванні. Ситуація з позицією КПІ у міжнародних рейтингах, на жаль, упродовж останніх років не мала позитивних тенденцій. Спільними зусиллями ми представлені у провідних світових рейтингах QS та THE. Покращення позицій університету в рейтингах вимагає майже повного перегляду комплексної програми побудови внутрішньоуніверситетської системи збору і адаптації показників у відповідності до узагальнених метрик міжнародних рейтингів. Наприклад, для покращення позицій в THE Impact Rankings слід інтегрувати принципи сталого розвитку в усі навчальні програми, активізувати дослідження та інновації в галузі екологічно чистих технологій, запровадити університетські ініціативи з енергоефективності та сталого використання ресурсів, що наочно проде-

Міжнародні наукові проєкти

На 14.08.2024 р. науковці КПІ беруть участь у 145-ти великих проєктах:

- Горизонт 2020 і зовнішній інструмент допомоги ЄС для виконання зобов'язань України у програмі "Горизонт 2020" - 9 проєктів;
- Горизонт Європа і споріднені - 11 проєктів;
- НАТО - 10 проєктів;
- Еразмус+, КА2 - 10 проєктів;
- Еразмус+, КА1 - 71 проєкт;
- Інші програми - 34 проєкти.

За 2024 рік додалося 25 нових проєктів, зокрема 4 - за програмою "Горизонт Європа" і споріднені, 7 - за програмою "Еразмус K2", 6 - за програмою НАТО.

монструють практичну відданість КПІ цілям сталого розвитку. Нині ми напрацьовуємо конкретні пропозиції та рішення.

Взаємодія з міжнародними партнерами дозволяє вирішувати завдання оновлення навчально-лабораторної бази. Так, завдяки співпраці з міжнародними партнерами та університетами, програмами, альянсами було передано кошти на розвиток університету, оновлено матеріально-технічну базу лабораторій на загальну суму понад 19 млн грн. Враховуючи брак бюджетного фінансування, таку практику співпраці з міжнародними партнерами варто поширювати.

Водночас, міжнародна проєктно-грантова діяльність потребує перебудови її адміністрування через створення Проєктного офісу як структури для допомоги науковцям у підготовці проєктних пропозицій та адміністративного і технічного супроводу виграних проєктів. Досягнення значних позитивних результатів потребує організаційних зусиль для активізації участі викладачів та науковців у європейському дослідницькому просторі.

Шановні учасники сесії! Здійснення освітнього та наукового процесів в умовах війни потребує вирішення і низки інфраструктурних питань. Одним із невідкладних для вирішення інфраструктурних завдань є створення додаткових місць в укриттях навчальних корпусів і гуртожитків Студмістечка. Нагадаю, що безпека учасників освітнього процесу є одним із головних пріоритетів нашої діяльності. У ході підготовки до нового навчального року виконано роботу з облаштування і сертифікації укриттів у 17-му (200 місць) та 21-му (40 місць) навчальних корпусах. Облаштовано укриття в 8-му (150 місць), 14-му (300 місць), 18-му (217 місць), 19-му (60 місць) та 20-му (100 місць) гуртожитках Студмістечка та завершується етап їхньої сертифікації. Таким чином, в укриттях університету загалом має додатися понад 1000 місць, що дасть змогу вивести більшу кількість студентів на навчання у форматі офлайн порівняно з попереднім навчальним роком. Робота зі збільшення місць в укриттях не припиняється. Протягом останнього місяця проведено огляд приміщень, де згідно з вимогами можуть бути облаштовані укриття, виконуються проєктно-кошторисні роботи для оцінки обсягів і вартості будівельно-ремонтних робіт. У планах на найближчий час – облаштувати додаткові місця в укриттях 18-го, 19-го, 20-го та 21-го корпусів.

Серйозним викликом як для університету, так і для країни загалом є підготовка до зими в умовах ракетних обстрілів об'єктів енергетичної інфраструктури. Нині ведуться роботи із забезпечення Пунктів незламності в навчальних корпусах і гуртожитках

генераторами, зарядними станціями та безперебійним доступом до мережі Інтернет.

Одним із напрямів розвитку інфраструктури є підвищення її енергоефективності. На сьогодні вже проведено дослідження ефективності використання університетом теплових та енергетичних ресурсів. Розроблено план заходів щодо скорочення використання енергоресурсів, які передбачають заміну непрацюючих лічильників та встановлення засобів автоматизації в індивідуальних теплопунктах корпусів і гуртожитків. Термомодернізація також є стратегічно важливим рішенням для університету і потребує невідкладних дій вже зараз.

Проєкт стратегії розвитку університету передбачає створення безпечного та інклюзивного простору. Наслідки війни збільшують необхідність запровадження сучасних інфраструктурних рішень, що дозволять реалізувати безбар'єрний доступ до приміщень університету для осіб з інвалідністю.

Майбутнє КПІ ім. Ігоря Сікорського – стати екологічноорієнтованим університетом. "Зелені" технології крім підвищення ефективності використання енергоресурсів дозволять зменшити енергозалежність університету. Сонячну та вітрову генерацію вже розгорнуто в деяких підрозділах університету. Завдання університету – суттєво збільшити кількість генераційних установок, зокрема впроваджуючи розробки наших науковців і студентів у цій сфері.

Шановні колеги! Робота всього колективу університету не може бути успішною без стабільного фінансового забезпечення. На жаль, у 2023 році з об'єктивних причин обсяги бюджетного фінансування на видатки освітнього процесу порівняно з попереднім роком були скорочені на 6,0%. Цих коштів вистачило лише на оплату праці, виплату стипендій та оплату третини спожитих комунальних послуг. Усі інші видатки університет здійснював лише за рахунок надходжень за надання усіх видів платних послуг, грантів і благодійних внесків. Враховуючи нинішню ситуацію в країні, загрози подальшого скорочення витрат на вищу освіту сьогодні залишаються. Водночас, у 2024 році надходження до спеціального фонду продовжили зростати і на кінець року очікується отримання 512 млн грн, що на 48,3 млн грн перевищує обсяг минулого року. Враховуючи зміну співвідношення бюджетних і контрактних студентів на деяких факультетах, одним із головних завдань є поступова зміна системи розподілу коштів між централізованими відрахуваннями та коштами, які залишаються в підрозділах.

Університет, незважаючи на обставини, буде дотримуватись основного принципу своєї соціальної

стор. 5

Позиції КПІ в рейтингах у 2024 та 2023

RANKINGS	Рік публікації рейтингу	
	2024	2023
QS World University Rankings	801-850	731-740
QS World University Rankings: Europe	306	298
QS World University Rankings: Sustainability	ще немає результатів	861-880
QS World University Rankings by Subject		
Broad subject area: Engineering & Technology	362	451-500
Specific subject: Computer Science & Information Systems	351-400	351-400
Specific subject: Engineering - Electrical & Electronic	301-350	301-350
Specific subject: Engineering - Mechanical, Aeronautical & Manufacturing Engineering	351-400	351-400
Times Higher Education World University Rankings	1501+	1201-1500
THE Impact Rankings	1501+	1001+
THE World University Rankings by subject:		
Subject: Business and Economics	801+	601-800
Subject: Computer Science	s	601-800
Subject: Engineering	1001+	801-1000
Subject: Physical Sciences	1001+	1001+
ТОП-200 Україна	1	1

Стратегія сталого розвитку університету на 2023 - 2028 роки

Оновлення навчально-лабораторного обладнання

Пріоритетні завдання діяльності університету

стор. 4 політики щодо працівників і здобувачів вищої освіти усіх рівнів, а саме: максимальне використання фінансових можливостей для покращення їхнього матеріального забезпечення і умов праці, побуту та відпочинку.

Удосконалення фінансово-господарської діяльності має здійснюватися на засадах прозорості та максимальної ефективності. Саме тому ми плануємо провести незалежний аудит фінансової та господарської діяльності для визначення можливостей покращення фінансового становища. На сьогодні наказом ректора створено робочу групу з питань підготовки такого аудиту.

Шановні колеги! Запорукою якісної підготовки інженера є наявність сучасного навчально-лабораторного обладнання. Попри фінансові труднощі останніх років одним із ключових завдань є закладання до бюджету університету коштів на оновлення застарілого обладнання. Незважаючи на те, що лівову частку власних надходжень уні-

верситету забирають комунальні витрати, а також інші обов'язкові платежі, без оновлення лабораторної бази говорити про зміцнення лідерських позицій університету дуже важко. Тому цей напрям нашої діяльності однозначно має посилюватися. Причому я погодився з конкретними обсягами фінансування на оновлення обладнання, які внесені в контракт ректора. Нині ж за кошти базового фінансування планується придбати обладнання на загальну суму 4,2 млн грн.

Як уже сьогодні неодноразово згадувалося, життєво важливою є подальша цифровізація нашої діяльності, зокрема інформатизація управлінських взаємодій. Сьогодні існує низка програмних продуктів, які використовуються в університеті: "Мегаполіс" для електронного документообігу, "Персонал ЗВО" для обліку кадрів. Для автоматизації бухгалтерського обліку здійснюється послідовна імплементація програми "MASTER бухгалтерія" в роботу планово-фінансових підрозділів.

Важливим залишається питання щодо дотримання законодавства при використанні програмного забезпечення. Торік було проведено аудит використання ліцензійного забезпечення та напрацьовано відповідні пропозиції й рекомендації. Це стосується як придбання університетом ліцензій для централізованих підрозділів, так і використання так званого вільного програмного забезпечення.

Крім того, в частині інформатизації заплановано упорядкування існуючих інформаційних систем, за допомогою яких здійснюється адміністрування освітнього процесу. Йдеться про "Електронний кампус", Му.КРІ.UA, АС "Деканат", Платформу "Сікорський", систему формування розкладів тощо. Звісно, інформатизація не може відбуватися без розвитку телекомунікаційної мережі. За минулий рік було зроблено надзвичайно багато завдяки взаємодії з партнерами та виділення коштів університету. Відбулася заміна комутаційних

вузлів, прокладено нові лінії. Крім того, продовжуємо розвивати IP-телефонію.

Підсумовуючи, зазначу, що пріоритетними завданнями діяльності університету в сучасних умовах є здійснення освітнього процесу та проведення наукових досліджень, спрямованих на зміцнення обороноздатності України, досягнення цілей сталого розвитку, посилення міжнародної компоненти, цифрова трансформація управлінської, освітньої та наукової діяльності, розвиток інновацій, соціальний захист колективу, створення комфортного, безпечного навчального та робочого середовища.

Шановні учасники сесії! Завдання, які стоять перед університетом, є амбітними, проте посильними для нашого колективу. Згуртованість, взаємна підтримка та професіоналізм дозволять впертися з ними. Вітаю вас з початком нового навчального року. Бажаю міцного здоров'я, успіхів у роботі, мирного неба та спільної перемоги!

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Співробітництво може бути перспективним

Учасники зустрічі

Візит Посла Індонезії в Україні Арієфа Мухаммада Басаламаха та професорки Католицького університету Парах'янган (UNPAR, Індонезія) Сукаварсні Джелантік до КПІ ім. Ігоря Сікорського наприкінці липня мав на меті розширення кордонів освітніх та наукових зв'язків між нашими державами.

Під час зустрічі з проректором з міжнародних зв'язків, директором Центру міжнародної освіти та в.о. декана факультету соціології і права досягнуто домовленостей про співробітництво між КПІ імені Ігоря Сікорського та Католицьким університетом Парах'янган.

Як зазначив в короткому коментарі "Київському політехніку" виконувач обов'язків декана ФСП Юрій Перга, було досягнуто важливих домовленостей про співпрацю, насамперед проведення спільних відкритих лекцій. Крім того, передбачено організацію спільних наукових конференцій, реалізацію дослідницьких проєктів. Розглядаються питання з обміну студентами та науковцями для спільної роботи та навчання у сфері публічного управління, європейських студій, у галузі філософії, релігієзнавства, права.

"Ми з нетерпінням очікуємо на нові можливості для розвитку та зміцнення міжнародних зв'язків нашого факультету! Співробітництво обіцяє бути творчим!" – зазначив Юрій Перга.

Инф. "КП"

Придивляємося до ринку освітніх послуг Індії

27 серпня КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Індія Олександр Поліщук. З ним зустрілися ректор університету Анатолій Мельниченко, проректор з міжнародних зв'язків Андрій Шишолін, директор Центру міжнародної освіти Сергій Маулік.

Сторони обговорили можливості поглиблення подальшої освітньої та наукової співпраці між КПІ ім. Ігоря Сікорського та індійськими закладами освіти, а також питання залучення до навчання в нашому університеті молодих індійських громадян. Гість оглянув територію університету та експозиції Державного політехнічного музею імені Бориса Патона; вшанував пам'ять київських політехніків, полеглих в боротьбі за незалежність України, біля присвячених їм меморіальних стендів; про-

шов алесю вдатних вчених та інженерів, життя та діяльність яких були тісно пов'язані з КПІ.

Під час спілкування з університетським медіа Олександр Поліщук висловив вдячність керівництву КПІ за цю зустріч і можливість відверто і абсолютно прагматично поспілкуватися з питань, які становлять взаємний інтерес як для України, так і для Індії. "Після сьогоднішньої зустрічі, дискусій і розмов ми бачимо, що в нашій співпраці є потенціал", – зауважив він. У свою чергу, Сергій Маулік висловив сподівання на поглиблення співробітництва: "За допомогою пана посла ми зможемо гідно представити наш університет на ринку освітніх послуг Індії, поширити інформацію про наші освітні програми і, в підсумку, залучити на навчання ще більше індійських студентів".

Инф. "КП"

Зліва направо: А. Шишолін, А. Мельниченко, О. Поліщук та С. Маулік

У КПІ відкрито лабораторію кібербезпеки автоматизованих систем керування об'єктами критичної інфраструктури

Зліва направо: Ю. Мироненко, Д. Курбатов, А. Мельниченко, Джулі А. Конен та С. Демедюк

Микола Ільїн розповідає про призначення лабораторії

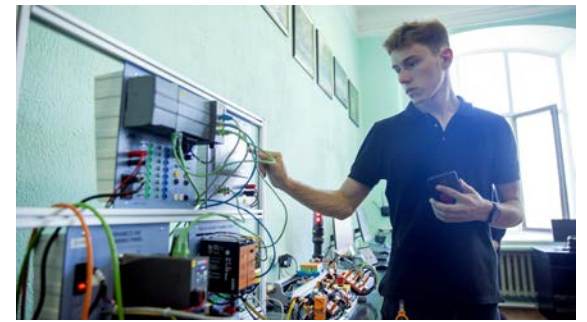
У Навчально-науковому фізико-технічному інституті КПІ ім. Ігоря Сікорського 20 серпня відкрито навчально-наукову лабораторію кібербезпеки автоматизованих систем керування об'єктами критичної інфраструктури.

На церемонії відкриття завітали представники Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) на чолі з директоркою Місії USAID в Україні Джулі А. Конен, заступник секретаря Ради національної безпеки і оборони України Сергій Демедюк, голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України Юрій Мироненко, заступник Міністра освіти і науки України Денис Курбатов та інші.

Розпочинаючи церемонію, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Анатолій Мельниченко нагадав, що підготовка фахівців у галузі інформаційної і кібернетичної безпеки в КПІ розпочалася ще у 1997 році. З часом університет став визнаним лідером української освіти у цієї галузі. Київські політехніки є активними учасниками і переможцями міжнародних і українських змагань з кібербезпеки.

Нова лабораторія в НН ФТІ – це сучасна платформа для практичного навчання, яка дає змогу вдосконалювати навички і знання операторів, відповідальних за критичну інфраструктуру (ОСІ) у різних секторах, зокрема у виробництві, енергетиці, транспортуванні газу і нафти та інших. Вона моделює середовище промислової системи управління, симулюючи реальні ситуації для

полегшення практичних експериментів і можливостей для навчання. За словами директора НН ФТІ Олексія Новікова, інтелектуальну складову в створенні лабораторії здійснив КПІ, а USAID забезпечив фінансування необхідного обладнання.

Після вступного слова Анатолій Мельниченко запросив наукового керівника лабораторії доцента кафедри інформаційної безпеки НН ФТІ Миколу Ільїна розповісти про призначення та плани роботи лабораторії й провести демонстрацію стендів. У цьому йому допомагали і студенти Фізико-технічного інституту.

У коментарях для університетських медіа гості відзначили виняткову важливість в нинішніх умовах створення такої лабораторії.

Володимир Школьній

КПІ ім. Ігоря Сікорського – ДП "Мелексіс-Україна": співпраця поглиблюється

Компанія ДП "Мелексіс-Україна" 21 серпня передала КПІ ім. Ігоря Сікорського комплект сучасної електронної апаратури для дообладнання спільної навчально-наукової лабораторії, що працює на факультеті електроніки (див. фото). Договір про приймання-передачу підписали директор підприємства Євген Васюр і ректор університету Анатолій Мельниченко.

Слід зауважити, що надання цієї апаратури – це не початок співпраці університету з підприємством, а її продовження та розширення. Насправді, співробітництво між ними розпочалося ще 2007 року з відкриття в ПІСА спільної науково-навчальної лабораторії НТУУ "КПІ" та компанії "Melexis". Згодом було засновано стипендію компанії для кращих студентів-політехніків, які проходять у ній стажування, тоді започатковано програму співробітництва з викладачами. А ще розроблено і погоджено з фахівцями дочірнього підприємства "Мелексіс-Україна" програму навчальної дисципліни "Анало-

десяти і надасть можливість студентам освоювати найсучасніші інструменти для інженерної та наукової діяльності – саме такі, як і ті, що нині використовують фахівці "Melexis".

Як розповів Євген Васюр, факультету додатково передано плату setup, "розумний" блок живлення, генератор сигналів, осцилограф, яким можна проводити відповідні вимірювання, та мультиметр. Уся ця апаратура допоможе студентам, які отримали теоретичні знання, здобути практичні навички роботи на сучасному обладнанні.

Підписанню угоди передувала бесіда про подальші горизонти співпраці. Зокрема, ректор Анатолій Мельниченко вказав на цікаві перспективи, які могло б відкрити і для компанії, і для університету впровадження разом з нею на ФЕЛ навчання за моделлю дуальної освіти, підготовка сертифікатних програм тощо, і запропонував розпочати роботу над втіленням цієї ідеї у життя. До речі, для компанії це було б логічним, оскільки вже тепер, за словами її фахівчині з персоналу Ольги Приходько, приблизно 40% її працівників – це випускники КПІ.

В.о. декана ФЕЛ Сергій Найда повідомив, що нове обладнання лабораторії буде використовуватися від самого початку на-

вчального року. "У нас передбачена змішана форма освітнього процесу, лабораторні роботи проводитимуться в очному режимі, – сказав він. – У лабораторії облаштовано 10 робочих місць, обладнаних сучасною аналоговою схемотехнікою. Отож у ній будуть проходити лабораторні роботи й проводитися наукові дослідження. Студенти працюватимуть у лабораторії з 3-го курсу".

Довідково: "Melexis" – міжнародна високотехнологічна компанія, що створює інноваційні аналогово-цифрові інтегральні мікросхеми (різновидні сенсори, схеми управління електродвигунами тощо), здебільшого для автомобільної промисловості, бездротові системи комунікації тощо. Штаб-квартира ком-

панії розташована у Бельгії, а її представництва діють у 19 країнах світу трьох континентів.

У компанії здійснюється повний цикл розробки – починаючи від аналізу ринку і постановки технічного завдання, закінчуючи верифікацією кінцевого продукту і запуском його в серійне виробництво.

Серед клієнтів компанії – провідні виробники систем для автомобілів "Sensata", "Bosch", "TRW", "Valeo", "Continental", "Brose" та інші. Системи, вироблені її клієнтами, використовуються в автомобілях практично усіх відомих брендів. У кожному авто, яке виробляється в провідних країнах світу, використовується в середньому 18 мікросхем від "Melexis".

Дмитро Стефанович

гова електроніка", а в 2018 році на факультеті електроніки відкрито ще одну спільну навчально-науково-дослідну лабораторію аналогової електроніки "Melexis – КПІ ім. Ігоря Сікорського" на шість місць. Обладнання, яке передав директор ДП "Мелексіс-Україна" 21 серпня, призначено саме для неї. Воно дозволить збільшити кількість робочих місць в лабораторії до

65 років разом із КПІ! 10 фактів з життя академіка М.Ю. Ільченка

У 2024 році виповнюється 60 років, як голова Вченої Ради КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Юхимович Ільченко отримав диплом радіоінженера КПІ. А загалом з університетом пов'язано 65 років його життя, адже він вступив на радіотехнічний факультет КПІ 1959 року! 40 років з цих шести з половиною десятиліть – це робота на керівних посадах загальноуніверситетського рівня, на яких він зробив вагомий внесок у розвиток КПІ, що, своєю чергою, великою мірою сприяло виходу нашого університету в лідери вищої освіти України.

1. Протягом багатьох років Михайло Юхимович працював проректором з наукової роботи КПІ. У 2019 році його обрали Головою Вченої ради університету. Саме у нас вперше в Україні було на практиці реалізовано модель розділення повноважень ректора і голови Вченої ради. Михайло Юхимович напрацював досвід діяльності ради за новою формою та системною участю постійних комісій ради за напрямками в підготовці проєктів рішень, отож без попереднього розгляду і рекомендацій цих комісій тепер неможливо ухвалення жодного важливого рішення зі забезпечення освітньо-наукової, організаційної, господарської та інших видів діяльності КПІ. Крім того, постійні комісії Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського беруть участь у проведенні експертиз проєктів нормативно-правових актів у галузі організації вищої освіти і науки тощо. Значним результатом діяльності Михайла Ільченка також стало видання ювілейної книги "КПІ. Друге століття. Продовження традицій" та завершення восьмитомного видання "Видатні конструктори України", підготовка яких здійснювалася під його керівництвом.

2. Упродовж 15 років Михайло Ільченко успішно керував Радою проректорів з наукової роботи закладів вищої освіти МОН України та директорів наукових установ МОН України, що сприяло поширенню серед них вагомому досвіду менеджменту науки в КПІ, а також підтримці вчених КПІ, 110 з яких відзначено державними преміями в галузі науки і техніки.

НАШІ ЛАУРЕАТИ

Кращих представників столичної молоді за науковий творчий досягнення, а також за внесок у розвиток молодіжного руху відзначили Премією Київського міського голови за особливі досягнення у розбудові столиці України – міста-героя Києва.

Конкурсна комісія висунула 48 кандидатів на присудження премії у розмірі 10 тисяч гривень: за наукові досягнення – 19 лауреатів, за творчі досягнення – 14 лауреатів, за внесок у розвиток молодіжного руху – 15 лауреатів.

"Цьогоріч міська влада попри всі виклики воєнного часу продовжує відзначати грошовою винагородою талановиту молоддь. Це стало гарною тенденцією для Києва, оскільки ми зацікавлені нове покоління брати активну участь у розбудові нашої столиці", – зазначила заступниця голови КМДА, голова конкурсної комісії Олена Говорова.

"Щоразу не втомлююся захоплюватися тим, яка наша молоддь неймовірно талановита. Премією нагороджено тих, хто у 2023 році зробив великий внесок у розбудову нашого міста. Впевнена, що ця премія стане чудовою мотивацією для подальших перемог та відкриттів", – наголосила директорка Департаменту молоді та спорту КМДА Юлія Хан.

Як завжди, приємно бачити серед лауреатів представників КПІ ім. Ігоря Сікорського і розповідати про них.

У номінації "Наукові досягнення" премією відзначено: **Назарія Михайленка** – студента 2-го курсу магістратури ІХФ;

Жанну Остапенко – ст. викладача кафедри біотехніки та інженерії ФБТ;

Оксану Орлову – студентку 2-го курсу магістратури ІХФ;

Гліба Пащенка – студента 1-го курсу магістратури ПБФ.

У номінації "Творчі досягнення":

Сергія Гулевича – викладача кафедри графіки НН ВПІ.

Економічний та ефективний. Міжнародний фестиваль інноваційних проєктів "Sikorsky Challenge", який з 2012 року проводиться в університеті, щороку відкриває нові імена та презентує новітні продукти й технології. Зокрема, у фіналі XI Фестивалю "Sikorsky Challenge: Інноваційна трансформація України" журі відзначило проєкт "Циркуляційно-акустичний екстрактор", який отримав міжнародну премію GIST Support Funding у рамках Програми Державного департаменту США "Глобальні інновації через науку та технології". Представлена лабораторна модель обладнання (на яке, до речі, отримано охоронні документи) дозволила інтенсифікувати процес екстрагування та вилучення в повному обсязі біологічно активних речовин із рослинної сировини. "Суттєві

3. Михайло Ільченко є засновником галузевої лабораторії Мінпромзасобів зв'язку (1976), яка переросла в НДІ телекомунікацій (2000) під егідою Відділення інформатики НАН України; заснував у 1993 році в структурі КПІ нову кафедру телекомунікацій. Засновник і науковий керівник Навчально-наукового інституту телекомунікаційних систем (2002), який упродовж своєї успішної діяльності підготував 1835 бакалаврів, 685 магістрів, 12 докторів і 38 кандидатів наук. Серед видатних випускників ІТС – лідер виробництва 137 пристроїв системи безпеки в Європі для понад 2,5 мільйонів користувачів Олександр Конотопський. Журнал "Форбс" відзначив також 8 успішних випускників ІТС.

4. М.Ю.Ільченко – засновник і керівник наукової школи КПІ з телекомунікацій та радіотехніки, до складу якої нині входять понад 50 осіб. Він особисто підготував понад 20 вчених, в тому числі 6 докторів наук і понад 15 кандидатів наук. Академік Національної академії наук України.

5. Нині Михайло Ільченко є науковим керівником ІТС і професором кафедри телекомунікацій. Здійснює супровід дисциплін "Вступ до спеціальності", "Наукові досліджен-

ня магістрів", керівництво докторантами, аспірантами. Запропонував і здійснив авторський проєкт "Телеком – новини" – це понад 300 новин зі сфери телекомунікацій упродовж року, щодня розміщуваних в інформаційній мережі ІТС.

6. Як головний науковий співробітник академік Михайло Ільченко є науковим керівником проєктів НФДУ на 3 роки по 2025 рік обсягом 9 млн грн. Також є науковим керівником наукового проєкту НАТО у 2023-2025 роках. Організатор ініціативної тематики в оборонній сфері.

7. У 2023-2024 роках академік М.Ю.Ільченко є одноосібним лідером серед вчених КПІ за кількістю наукових праць, індексованих в наукометричній базі Scopus. Кількість таких робіт досягла 200! Входить до переліку 1000 вчених України, цитованих у виданнях, які індексуються в Scopus (в КПІ ім. Ігоря Сікорського таких науковців 18).

8. Академік М.Ю.Ільченко як заступник академіка-секретаря Відділення інформатики НАН України супроводжує зв'язок академічних та університетських вчених. Є членом Науково-видавничої ради НАНУ, членом Ради НАНУ з космічних досліджень, членом секції Комітету з національних премій імені Бориса Патона.

9. Михайло Юхимович – тричі лауреат Державних премій в галузі науки і техніки (УРСР – 1983 р., СРСР – 1989 р., України – 2004 р.).

10. Голова постійно діючих з 1982 року спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій. Усього в цих радах захищено понад 100 дисертацій, у тому числі науковцями ІТС – 35, РТФ – 28.

13 вересня Михайло Юхимович Ільченко відзначає свій черговий день народження. Редакція "Київського політехніка" вітає голову Вченої Ради КПІ ім. Ігоря Сікорського та одного з найцікавіших своїх авторів з його святом і бажає йому здоров'я, сил і наснаги на нові звершення задля університету та вітчизняної науки!

Науковці та митці КПІ – лауреати премії КМДА

переваги технології – збільшення кількості екстракту, зниження температури процесу та зменшення енергозатрат – зможуть оцінити виробничники фармацевтичної промисловості (лінія виробництва екстрактів з лікарських рослин), біотехнологічної промисловості (лінія виробництва шроту для виготовлення біопалива) чи харчової промисловості (лінія виробництва рослинної олії)", – ділиться автор розробки, старший викладач кафедри біотехніки та інженерії ФБТ **Жанна Остапенко**.

Вона – з когорти інженерів, вихованих Київською політехнікою, які, за словами ректора КПІ Анатолія Мельниченка, "мають створювати, конструювати, бути винахідниками і новаторами". Хоча КПІшній "стаж" у науковиці не надто великий: у 2013 році вступила на кафедру біотехніки та інженерії ФБТ, у 2017 році отримала диплом бакалавра за спеціальністю 133 "Галузеве машинобудування", в 2019-му – диплом магістра з відзнакою, з вересня 2019 р. по грудень 2022 р. працювала на кафедрі біотехніки та інженерії асистентом, а з січня 2023 р. – старшим викладачем, напрацювання дослідника має вагомий. Навчаючись в аспірантурі, активно займається науковою роботою, отримала декілька патентів України на корисну модель, має публікації у фахових виданнях та у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus, бере участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях.

Загалом, основними напрямками наукової роботи Жанни Остапенко є ультразвукові технології екстрагування біологічно активних речовин, тепломасообмінні процеси та процеси очищення. Тож нині дослідниця працює над дослідженням впливу ультразвукового випромінювання на процеси екстрагування біологічно активних речовин із рослинної сировини.

Графіка сьогодні. Війна – це завжди біль, сльози і втрата. Як це, жити під час війни? По-всякому. З одного боку, життя триває, робимо свої щоденні справи, працюємо, вчимося, піклуємося про близьких. З іншого – змінюємося щодня, щоновини, щовибуху. Слід зауважити, що терапевтичним виплеском болу та ненависті стало, зокрема, сучасне мистецтво. Адже митці володіють унікальною здатністю бачити світ крізь призму творчості, глибоко відчувати та інтерпретувати складні події, перетворюючи їх на емоційно-зрозумілі твори.

Член Національної спілки художників України, викладач кафедри графіки НН ВПІ **Сергій Гулевич**, починаючи ще з 2015 року, створив не одну серію естампів на теми війни, патріотизму, людських переживань. На конкурс КМДА він представив результати творчої діяльності за 2023 рік. А це тринадцять художніх виставок у секції графічного мистецтва. З яких дві персональні, шість закордонних та п'ять всеукраїнських! У цей же час було створено три графічні роботи ("Интервент", "Спустошення", "Боротьба") у техніці гравюри на металі. Розглядати їх можна нескінченно довго, збільшуючи зображення та видивляючись все нові деталі. Дійсно, його твори-рефлексії, перегукуючись з відчуттями глядача, допомагають осмислити складні реалії, збудити емпатію, зберегти пам'ять та історію, захопити до дії.

Художник – теж вихованець КПІ ім. Ігоря Сікорського. "З Київським політехнічним інститутом я познайомився в 2011 році, – розповідає Сергій, – коли відвідував підготовчі курси з образотворчого мистецтва, ініційовані кафедрою графіки Видавничо-поліграфічного (на той час ще не Навчально-наукового) інституту. І вже в 2016 році отримав диплом бакалавра, а в 2018-му – диплом магістра. З 2018 року працював асистентом кафедри, згодом викладачем. Паралельно з тим у 2021 році вступив до аспірантури Інституту проблем сучасного мистецтва НАМУ, успішно захистив дисертацію в 2024 році. Свій творчий шлях почав ще задовго до КПІ, однак Видавничо-поліграфічний інститут нау-

дав унікальну можливість познайомитися з технікою гравюри, в якій працюю до сьогодні".

Водночас, Сергій Гулевич не лише художник-практик, а й молодий науковець. У своєму доробку має наукові статті у фахових виданнях, а також участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях. Він продовжує досліджувати тему війни в Україні та тривалої імперської політики росії, циклічність історичних подій, природу ненависті та феномен закономірного розлюдення як наслідок пропаганди.

Цілком очевидно, що проживати війну – це ще й переосмислювати своє життя і проблеми. Багато хто тепер на передовій, інші працюють, волонтерять і продовжують творити українську культуру, завдячуючи ЗСУ. Адже всі ми добре розуміємо, що війна в Україні не за адміністративні кордони, а за наші душі, наші голови, за те, що в нас є своя культура, своя мова та своя ідентичність.

Надія Ліберт

Ж. Остапенко

С. Гулевич

ПАМ'ЯТАЙМО

Напередодні нового навчального року в КПІ відкрито дві нові меморіальні дошки київським політехнікам, які загинули, захищаючи Україну.

Пам'ятати героїв

Першу – 28 серпня у 22-му корпусі, де міститься Навчально-науковий інститут енергозбереження та енергоменеджменту. Вона увічне пам'ять випускника цього інституту **Володимира Онуфрієнка**, який загинув у боях проти рашистів наприкінці грудня 2023 року.

Він пішов до територіального центру комплектування Збройних сил України, не очікуючи повістки, 24 лютого 2024 року – першого ж дня повномасштабної війни, що її росія розв'язала проти України. Почав воювати у територіальній обороні Києва, згодом – у Силах спеціальних операцій. Брав участь в обороні Київщини, потім – півдня нашої держави, згодом – після реформування частини – брав участь у боях проти загарбників на сході України у складі славетної 67-ї Окремої механізованої бригади. Пройшов Харківщину, Бахмут, Лиман – назви цих населених пунктів, які стали центрами кривавих протистоянь з ворогом, промовляють самі за себе.

"Відкриття меморіальної дошки герою є непересічною подією в житті університету, але, на жаль, уже не першою. Люди, які в лютому 2024 року за покликом серця, совісті пішли захищати нашу країну – це люди особливого ґвіту. Це люди, які розуміли і розуміють, що захистити свою дер-

жаву, захистити свої сім'ї – це обов'язок громадянина, чоловіка, батька, – наголосив ректор університету **Анатолій Мельниченко**. – Ці герої зупинили і далі зупинять ворога і не дають йому здійснити свої плани. Я переконаний, що меморіальні дошки героям, які ми встановлюємо, – це не лише їхнє вшанування і наша пам'ять. Вони чинять ще й потужний виховний ефект: проходячи повз портрети наших героїв, студенти і викладачі мають замислитися, якою ціною дається наша майбутня Перемога".

Вшанувати пам'ять героя прийшли його колишні викладачі, друзі, співробітники університету та батьки. Тож надзвичайно щемними стали хвилини покладання квітів під його портретом. А потім, після промов і сліз, була хвилина мовчання...

А 29 серпня, у День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, меморіальну дошку було відкрито і в корпусі № 18 – на честь студента ФІОТ **Олександра Лавренюка**, що пішов з життя у лютому цього року. Він також спочатку долучився до підрозділу тероборони, а згодом став

воїном однієї з частин, що обороняє південь України. Його бойовою роботою було надання першої допомоги пораненим і евакуація їх з лівого берега Дніпра в умовно безпечні місця на правому. Найчастіше під вогнем супротивника, щохвилини ризикуючи життям. Він врятував десятки життів, а от власного не зберіг. Бо, як розповів на церемонії відкриття дошки один із врятованих ним побратимів, передусім думав про тих, хто потребує допомоги, і тих, хто поруч. **Олександр Лавренюк** був нагороджений орденом "За мужність" III ступеня посмертно.

"Дуже морально непросто відкривати чергову дошку нашому політехнікові, який віддав життя за Батьківщину, – зауважив **Анатолій Мельниченко** у виступі на відкритті. Уже другому такому виступі за два дні останнього серпневого тижня. – Але, впевнений, вони спонукають наших студентів до того, щоб більше цінувати те, що роблять наші воїни – хлопці та дівчата – на фронті, замислюватися над тим, якою ціною дається наше відносно спокійне життя".

Потім знов були виступи, покладання квітів, сльози батьків і багатьох присутніх... І спогади про **Олександра Лавренюка**. "Сашко до нас вступив минулого року. На заочну форму навчання, бо він уже воював, воював на Херсонському напрямку, у підрозділі, якому ми завдяки нашому фонду допомагали і "Мавіками", і тепловізорами, і спецзасобами, – розповів декан факультету інформатики та обчислювальної техніки **Ярослав Корнага**. – Він дуже любив воду, човни, був природженим рятувальником. Чудово склав першу сесію – фактично на відмінно. Хоча, як розповідали викладачі, на тлі його відповідей інколи було чути вибухи, стрілянину – звуки війни. Він дуже хотів скласти другу, але не встиг, бо загинув, рятуючи побратима".

Варто додати, що відкрита 29 серпня меморіальна дошка – вже четверта у цьому корпусі...

Дмитро Стефанович

ДЕНЬ ПЕРШОКУРСНИКА

Попереду – студентський рік

За багаторічною традицією напередодні початку нового навчального року в Національному технічному університеті України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" відбулася особлива подія – День першокурсника. До свята, що мало красномовну назву "KPIFirstYearMarathon", за твердженням організаторів долучилася найбільша за останні роки кількість учасників – понад три тисячі першокурсників.

Цікаві заходи відбувались безпосередньо у межах факультетів та інститутів, у Науково-технічній бібліотеці імені Г.І. Денисенка, на Площі знань. Першокурсники взяли участь в урочистому дійстві – посвяти у студенти, зустрілися з представниками адміністрації університету, керівництвом інститутів і факультетів.

Пам'ятною для учасників "KPIFirstYearMarathon" стане акція запуску повітряних гвинтів безпосередньо у НТБ ім. Г.І. Денисенка. В такий спосіб за задумом організаторів заходу було вирішено відзначити роль всесвітньо відомого авіаконструктора **Ігоря Сікорського**, чие ім'я носить наш університет. Понад століття тому **Ігор Сікорський** – тоді ще просто студент Київської політехніки – сконструював свій перший гелікоптер. Це стало початком здійснення його мрії

– та мрії **Леонардо Да Вінчі**, який спроектував свій повітряний гвинт ще наприкінці XV століття.

Отож напередодні навчального року першокурсники та співробітники бібліотеки запускали паперові повітряні гвинти (див. фото). На них учасники акції записували власні мрії – і відпускали їх, щоб ті знайшли тверду поверхню, а з нею – і силу справдитися. Головна мрія будь-якого КПШника – перемога України над ворогом. Як зазначили організатори польотів повітряних гвинтів, їхню уяву вразило те, скількома способами можна сказати про мрію всіх українців. Десятки прекрасних сподівань, висловлених на папері, кожне з яких є ще одним ланцюжком у справі здійснення мрії спільної.

За традицією День першокурсника було завершено на Поляні, де просто неба виступали творчі колективи Центру культури і мистецтв, учасники "Музичної майстерні" (Центр консолідації студентів) давали живий концерт. Окрім того, Студентська рада провела благодійний аукціон на допомогу ЗСУ, а Студентська соціальна служба організувала низку змагань для любителів настільних ігор.

Свято завершилося, але на цьому марафон не закінчується. Попереду – студентський рік.

Инф. "КПІ"

КІЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІК

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Ідентифікатор друкованого медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа R30-03597

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.

Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

03056, м. Київ, вул. Політехнічна, 14, корп. №16, кімната № 126

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95